T078 BL VIII (14) 1443 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Bí Sô Ni Tỳ Nại Da Q14

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 14

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Boán: AÂN BIEÄT CHUÙNG

Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Phaät ôû thaønh Vöông- xaù, Ñeà-baø-ñaït-ña vaãn ôû trong giôùi nhöng laïi cuøng naêm traêm Bí-soâ khaùc aên rieâng chuùng neân caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp hai boä Taêng quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên rieâng chuùng thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ, Bí-soâ ni thaân mang bònh khoå neân Phaät noùi tröø nhôn duyeân bònh; laïi coù vò ñi ñöôøng hoaëc laøm vieäc chuùng phaûi nhòn aên neân Phaät noùi tröø khi ñi ñöôøng vaø laøm vieäc chuùng; laïi coù vò quaù giang thuyeàn ñi phaûi nhòn aên neân Phaät noùi tröø khi ñi thuyeàn... cho ñeán caâu tröø khi ñaïi thí hoäi. Luùc ñoù vua AÛnh-thaéng khi chöa Kieán ñeá ñaõ ñem Truùc-laâm cuùng cho ngoaïi ñaïo loä hình, sau khi ñöôïc Kieán ñeá lieàn boû ngoaïi ñaïo ñem Truùc-laâm cuùng cho Phaät vaø taêng. Caäu cuûa vua tröôùc kia xuaát gia theo ngoaïi ñaïo sau khôûi loøng tin Phaät phaùt taâm cuùng döôøng Bí-soâ... cho ñeán caâu tröø khi Sa moân thí thöïc. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc vaø toân troïng giôùi, tuøy thuaän noùi phaùp yeáu roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên bieät chuùng phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc.” AÊn rieâng chuùng laø ôû trong moät giôùi khoâng cuøng chuùng ñoáng aên. Tröø thôøi khaùc: Khi bònh laø ngöôøi bònh khoâng theå ngoài yeân suoát trong böõa aên; khi laøm vieäc laø laøm coâng vieäc cuûa thaùp hay cuûa chuùng, cho ñeán queùt doïn lau chuøi; khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät traïm ñöôøng hay nöûa traïm; khi ñi thuyeàn laø ñi treân thuyeàn qua moät traïm hay nöûa traïm; khi ñaïi hoäi laø khi coù nhieàu ngöôøi tuï taäp; khi sa moân thí thöïc laø chæ cho caùc ngoaïi

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 205

ñaïo ngoaøi Phaät phaùp, vì hoï cuõng nhoïc thaân caàu ñaïo neân goïi laø sa moân. Nhöõng thôøi naøy ñöôïc aên bieät chuùng, ñaây laø tuøy khai. Truù xöù coù hai laø truù xöù caên baûn vaø truù xöù ngoaøi vieän, khi Bí-soâ ni aên ôû trong truù xöù caên baûn thì neân hoûi Bí-soâ ni ôû ngoaøi vieän coù cuøng ñeán aên hay khoâng, neáu khoâng hoûi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Khi Bí-soâ ni ôû ngoaøi vieän aên neân hoûi Bí-soâ ni ôû boån xöù coù cuøng ñeán aên khoâng, neáu khoâng hoûi maø boán ngöôøi cuøng aên thì phaïm Ñoïa; neáu chæ Coù ba ngöôøi aên, moät ngöôøi khoâng aên; hoaëc ba ngöôøi laø vieân cuï, moät ngöôøi chöa laø vieân cuï cuøng aên thì khoâng phaïm. Neáu ñem thöùc aên ñeán cho vò kia, cho ñeán ñem cho Bí-soâ ni ôû truù xöù kia muoái hay rau traùi cuõng ñeàu khoâng phaïm; hoaëc thi chuû noùi: "Vò naøo ñeán nhaø toâi ñeàu thænh thoï thöïc"; hoaëc thí chuû xaây phoøng rieâng ñeå cuùng noùi raèng: "Vò naøo vaøo phoøng naøy toâi ñeàu daâng cuùng" cuøng aên ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Laêm: AÊN PHI THÔØI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc bò caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû saân maéng phaûi mang baùt khoâng trôû veà vaø nhòn ñoùi. Xeá tröa ñoùi buïng vaøo trong vöôøn ñeán tröôùc nhöõng ngöôøi theá tuïc laáy tay xoa buïng roài noùi keä: "Phaät noùi lôøi myõ dieäu, AÛnh höôûng khaép theá gian, Khoå vì ñoùi ñöùng ñaàu, Lôøi naøy thaät khoâng sai". Nhöõng ngöôøi theá tuïc naøy ñöa thöùc aên cho aên..., Thaäp thaát chuùng aên phi thôøi nhö vaäy neân Phaät quôû traùch vaø cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên phi thôøi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Phi thôøi coù hai laø töø giôø ngoï trôû ñi vaø saùng luùc maët trôøi chöa moïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni phi thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu thôøi töôûng laø thôøi; phi thôøi töôûng laø thôøi thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Saùu: AÊN THÖÙC AÊN ÑAÕ TÖØNG XUÙC CHAÏM Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù thöôøng phaùp cuûa cuï thoï Ca-la laø moãi khi ôû thoân xoùm thaønh aáp naøo vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, oai nghi toû roõ, phoøng hoä caùc caên, kheùo an truï

chaùnh nieäm. Khi ñöôïc thöùc aên neáu laø côm nhaõo thì ñöïng trong baùt, neáu laø côm khoâ thì ñöïng trong ñaõy baùt, côm nhaõo trong baùt thì aên trong ngaøy, coøn côm khoâ thì hong phôi roài caát trong moät huû baèng saønh, gaëp luùc trôøi möa gioù laïnh thì laáy nöôùc noùng röôùi leân côm khoâ naøy ñeå aên, aên no roài lieàn thoï an laïc giaûi thoaùt cuûa tónh löï ñaúng trì ñaúng chí vi dieäu.... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca." Ñaõ töøng xuùc chaïm coù hai: Moät laø tröôùc giôø ngoï thoï, qua giôø ngoï xuùc chaïm; hai laø qua giôø ngoï thoï, qua giôø ngoï laïi xuùc chaïm. Neáu Bí- soâ ni bieát thöùc aên naøy

ñaõ töøng xuùc chaïm, khoâng taùc phaùp maø aên laïi thì phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm, khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm Ñoïa. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc- taùc. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø khoâng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm; hoaëc ñaõ töøng xuùc chaïm laïi khôûi töôûng laø chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm ñeàu khoâng phaïm. Phaät noùi: "Neáu Bí-soâ ni töøng xuùc chaïm baùt chöa röûa saïch cho ñeán caùi muoãng roài laáy duøng ñeå aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu tay xuùc chaïm vaøo caùc vaät nhö ñaõy baùt... sau ñoù khoâng röûa tay saïch maø caàm laáy thöùc aên aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni muoán uoáng nöôùc, khoâng suùc mieäng maø uoáng thì AÙc-taùc, neáu röûa tay saïch hay suùc mieäng saïch roài thì khoâng phaïm".

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Baûy: KHOÂNG THOÏ MAØ AÊN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Ñaïi-ca-la duøng baùt, y, thöùc aên vaø ngoïa cuï ñöôïc vaát boû nôi Thaâm-ma-xaù-na. Sao goïi laø baùt nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu coù ngöôøi cheát ñem ñeán boû nôi Thaâm-ma-xaù-na, caùc thaân toäc duøng caùi aâu hay baùt saønh ñöïng ñoà cuùng teá cho ngöôøi cheát thì Ñaïi-ca-la löôïm laáy caùi aâu hay caùi baùt naøy röûa saïch roài duøng ñeå ñöïng thöùc aên. Sao goïi laø y nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu thaân toäc duøng taám vaûi phuû cho ngöôøi cheát khi ñem boû nôi Thaâm-ma-xaù-na thì Ñaïi-ca-la löôïm laáy taám vaûi naøy ñem veà giaët nhuoäm roài caét may thaønh y ñeå maëc. Sao goïi laø thöùc aên nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu thaân toäc duøng naêm loaïi ñoaøn thöïc cuùng cho ngöôøi cheát thì Ñaïi-ca-la sau ñoù laáy aên. Sao goïi laø ngoïa cuï nôi Thaâm-ma-xaù-na? Nghóa laø Ñaïi-ca-la thöôøng nguû ôû trong röøng thaây cheát. Do vaäy neáu coù ngöôøi cheát nhieàu mang ñeán trong

röøng thaây cheát thì Ñaïi-ca-la maäp maïp, saùng sôùm khoûi phaûi vaøo thaønh khaát thöïc; neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì Ñaïi-ca-la thöôøng phaûi vaøo thaønh khaát thöïc. Ngöôøi giöõ cöûa thaønh thaáy vaäy lieàn suy nghó: "Neáu coù ngöôøi cheát thì Bí-soâ Ñaïi-ca-la khoûi vaøo thaønh khaát thöïc, neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì phaûi vaøo thaønh khaát thöïc, haù khoâng phaûi Thaùnh giaû naøy aên thòt ngöôøi cheát hay sao?". Luùc ñoù trong thaønh coù moät Baø-la-moân vöøa môùi qua ñôøi, gia ñình ñöa töû thi ñeán trong röøng thaây cheát laøm leã hoøa taùng, ngöôøi vôï vaø con gaùi ñöùng beân ñoáng löûa khoùc. Luùc ñoù Ñaïi-ca-la ñang ñöùng nhìn löûa thieâu thaây cheát, ngöôøi con gaùi troâng thaáy lieàn noùi vôùi meï: "Hoâm nay Thaùnh giaû Ñaïi-ca-la gioáng nhö con quaï muø ñöùng giöõ thaây cheát". Coù ngöôøi nghe ñöôïc lôøi noùi naøy lieàn noùi cho caùc Bí-soâ bieát, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Ngöôøi con gaùi cuûa Baø-la-moân kia töï laøm toån haïi, ñeä töû thanh vaên cuûa ta ñöùc nhö nuùi Dieäu cao maø noùi lôøi thoâ aùc khinh huûy nhau, do nghieäp aùc naøy trong naêm traêm ñôøi phaûi laøm con quaï muø". Daân chuùng

trong thaønh xa gaàn ñeàu nghe ñöôïc lôøi thoï kyù naøy cuûa Theá toân… cho ñeán caâu Ñaïi-ca-la chaïy ñeán xua ñuoåi con Daõ can khoâng cho noù laáy ñoà cuùng ñeå mình laáy aên…, moïi ngöôøi noùi: “Maëc cho thaày noùi laø aên vaät gì, nhöng khaép trong thaønh ñeàu ñoàn laø thaày aên thòt ngöôøi cheát”. Noùi xong moïi ngöôøi cuøng ñeán choã caùc Bí-soâ keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Theá toân nghe roài suy nghó: “Taát caû caùc Bí-soâ do khoâng thoï maø aên neân coù loãi naøy phaùt sanh”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Coù thoï laáy môùi ñöôïc aên ñeå ngöôøi khaùc chöùng bieát”, caùc Bí-soâ khoâng bieát thoï laáy nhö theá naøo, Phaät noùi: “Coù naêm caùch thoï laáy: Moät laø thaân trao cho, thaân thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Hai laø thaân trao cho, duøng vaät thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng baùt ñeå thoï laáy. Ba laø duøng vaät trao cho, thaân thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Boán laø duøng vaät trao cho, duøng vaät thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng baùt thoï laáy. Naêm laø ñeå döôùi ñaát thoï laáy: Coù moät bieân quoác, ngöôøi trong nöôùc ñoù phaàn nhieàu xaáu aùc, cho ñeán cha meï, anh em… cuõng hieàm haän nhau, khoâng caàn gaàn nhau. Neáu Bí-soâ ñeán bieân quoác naøy ôû beân ñöôøng khaát thöïc neân laøm ñaøn tieåu Maïn-traø-la roài ñaët baùt treân ñaøn ñöùng moät beân duyeân nôi baùt, neáu coù ai cuùng thí thì baûo boû vaøo baùt, ñoù goïi laø thoï. Coù naêm caùch khoâng thaønh thoï thöïc: Choã thaáy xa, choã ngaên che, ôû

beân caïnh, ôû sau löng vaø luùc chaép tay. Ngöôïc vôùi treân laø naêm caùch thaønh thoï thöïc”…. Cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ñöôïc cuùng traùi caây khoâng thoï, Phaät baûo neân thoï, taùc tònh roài aên, caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc tònh nhö theá naøo, Phaät noùi: “Coù naêm caùch taùc tònh laø baèng löûa, baèng dao, baèng moùng tay, baèng caùch laøm cho khoâ hoaëc do chim moå caén. Laïi coù naêm caùch taùc tònh laø baèng caùch nhoå goác, duøng tay beû gaõy, hoaëc caét ñöùt, hoaëc cheû ra, hoaëc laáy heát haït ra”. Nhö Phaät ñaõ daïy thoï laáy roài môùi aên, Luïc chuùng thoï hay khoâng thoï ñeàu aên, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “… Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Sau ñoù coù moät Bí-soâ ni thaáy nöôùc vaø taêm khoâng coù ngöôøi trao phaûi vaøo trong thoân xoùm ñeå tìm ngöôøi trao cho, Phaät noùi tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñi qua con ñöôøng nguy hieåm, khoâng coù ngöôøi trao cho thöùc aên, coù con vöôïn, khæ, gaáu… mang thöùc aên ñeán cho Bí-soâ, Bí-soâ khoâng daùm nhaän…, Phaät noùi: “Neáu laø loaøi höõu tình coù hieåu bieát, ñaõ trao hay chöa trao thöùc aên, Bí-soâ ñeàu ñöôïc nhaän ñeå aên”. Do nhaân duyeân naøy, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng.”

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Khoâng thoï laø khoâng nhaän ñöôïc töø ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi thöùc aên khoâng thoï, khôûi töôûng khoâng thoï vaø nghi… phaïm hai naëng hai nheï vaø hai khoâng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Taùm: DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû trong vöôøn Cuø sö la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, Bí-soâ Xieån ñaø duøng nöôùc coù truøng, caùc Bí-soâ thaáy lieàn noùi: “Sao cuï thoï laïi coá taâm duøng nöôùc coù truøng”, Xieån ñaø noùi: “Soá truøng trong nöôùc naøy ñaâu coù ai giao cho toâi, ôû trong bình, chaäu, ao hoà vaø boán bieån roäng lôùn sao chuùng khoâng ñeán ôû, chuùng töï sanh töï dieät ñoái vôùi toâi coù toäi gì”, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch Xieån ñaø roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ cho ñeán caâu: “ …Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 209

Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát nöôùc coù truøng maø thoï duïng, phaïm Ba-daät- ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát. Nöôùc coù truøng, truøng phaân bieät coù hai: Moät laø vöøa nhìn lieàn thaáy, hai laø do löôïc nöôùc môùi thaáy. Thoï duïng coù hai: Noäi thoï duïng laø duøng cho noäi thaân nhö aên uoáng, taém röûa…; ngoaïi thoï duïng laø duøng cho vieäc ngoaøi thaân nhö giaët y, röûa baùt… Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni duøng nöôùc coù truøng, khôûi töôûng coù truøng vaø nghi ñeàu phaïm Ñoïa; nöôùc khoâng coù truøng, khôûi töôûng coù truøng vaø nghi ñeàu phaïm AÙc-taùc; hai caâu sau khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni bieát ñöôøng, maät, söõa daàu… coù truøng sanh maø thoï duïng ñeàu phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Chín: CHO NGOAÏI ÑAÏO THÖÙC AÊN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû trong thaønh Vöông-xaù caùc thöông nhôn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät noùi dieäu phaùp chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Caùc thöông nhôn nghe phaùp xong thaâm taâm Hoan-hæ ñaûnh leã Phaät roài lui ra, sau ñoù ñeán choã A Nan-ñaø ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû cuõng noùi dieâïu phaùp cho hoï nghe roài im laëng, caùc thöông nhôn baïch raèng: “Ñaïi ñöùc, Theá toân sau khi haï an cö xong seõ ñeán nôi ñaâu?”, toân giaû noùi: “Caùc vò neân töï ñeán hoûi Theá toân”, caùc thöông nhôn noùi: “Theá toân oai ñöùc toân nghieâm, chuùng toâi khoâng daùm gaïn hoûi”, toân giaû noùi: “Toâi xem xeùt töôùng maïo, bieát Theá toân haï an cö xong seõ ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät”. Ñuùng nhö döï ñoaùn Theá toân haï an cö xong cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät… cho ñeán caâu trong ñoaøn thöông buoân coù ngoaïi ñaïo loä hình ñi theo, do khoâng ñöôïc thöùc aên neân hieän töôùng ñoùi khaùt. Caùc Bí-soâ ni thaáy vaäy lieàn mang thöùc aên dö trong baùt ñöa cho hoï aên… cho ñeán caâu ngoaïi ñaïo loä hình naøy sau ñoù gaëp moät ngoaïi ñaïo loä hình khaùc hoûi: “Ai giuùp cho caùc vò löông thöïc doïc ñöôøng?”, ñaùp laø Thích nöõ troïc ñaàu, ngoaïi

ñaïo loä hình kia nghe roài sanh taâm baát nhaãn lieàn noùi keä: “Laøm sao thaân ngöôi khoâng sa ñoïa, Löôõi ngöôi sao khoâng xeù thaønh traêm, Laøm sao chö thaàn thaáy vieäc naøy, Laïi khoâng seùt ñaùnh naùt thaân ngöôi, Daõ can theo Sö töû aên dö, Laïi thöôøng nghó caùch haïi Sö töû, Thaäp löïc Thaùnh chuùng ñem côm cho,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 210

Ngöôi nay bò maéng khoâng bieát aân, Thaùnh chuùng chöùng ñöôïc Nhaát thieát trí, Baïn hay khoâng, taâm ñeàu bình ñaúng, Ngoaïi ñaïo caùc ngöôi thaät ñaùng gheùt, Vaäy maø vaãn coøn cöùu giuùp nhau, Ngöôøi naøo khoâng bieát aân vaø nghóa, Phaûi bieát ngöôøi naøy khoâng baèng choù, Choù ñoái vôùi ngöôøi coøn bieát aân, Ngöôi tôi raén döõ thöôøng phun ñoäc”. Ngoaïi ñaïo noùi keä roài lieàn boû ñi, ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa kieát giôùi. Phaät khi ñeán trong thaønh Thaát-la-phieät, coù naêm traêm ngöôøi thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc… cho ñeán caâu coù hai nöõ ngoaïi ñaïo moät giaø moät treû ñeán xin thöùc aên. Khi toân giaû ñöa cho baùnh cho hoï khoâng xem kyõ coù caùi baùnh dính ñoâi, ngöôøi giaø ñöôïc moät caùi baùnh, coøn ngöôøi treû ñöôïc caùi baùnh dính ñoâi, ngöôøi giaø thaáy vaäy lieàn noùi: “Chaéc laø Vöông töû sanh taâm aùi nieäm em neân môùi ñöa cho em caùi baùnh dính ñoâi”, ngöôøi treû noùi: “Ñöøng noùi nhö vaäy, Vöông töû ñaõ boû cung ñieän nguy nga, nhaøm chaùn theá tuïc xuaát gia, thoaùt khoûi traàn lao nhö boû ñaøm daõi”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “ … Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay trao thöùc aên cho ngoaïi ñaïo khoâng y vaø caùc nam nöõ ngoaïi ñaïo khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni töï tay trao thöùc aên cho caùc nam nöõ ngoaïi ñaïo ñeàu phaïm Ñoïa, neáu laø thaân toäc hay ngöôøi bònh thì khoâng phaïm; hoaëc muoán duøng thöùc aên laøm nhaân duyeân ñeå tröø boû aùc kieán cho hoï thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi: XEM QUAÂN TRAÄN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong thaønh Thaát- la-phieät vua Thaéng-quang sai vò ñaïi töôùng ñem quaân ñeán Bieân phöông chinh phaït phaûn loaïn. Luïc chuùng Bí-soâ nghe tin quaân binh saép ra traän lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân ñi xem quaân traän”, ñeán nôi thaáy ñoaøn töôïng quaân ñi ñeán, Nan-ñaø lieàn hoûi: “Caùc oâng ñeán nôi ñaâu?”, ñaùp laø ra bieân thuøy deïp loaïn, Nan-ñaø noùi: “Ñoaøn quaân voi nhö theá naøy laøm sao chieán thaéng ñöôïc, ta xem thaáy voi cuûa oâng hình töôùng nhö heo, coøn voi

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 211

cuûa giaëc to nhö nuùi Nhaïc, coøn xem hình daùng cuûa oâng coù ñi maø khoâng coù veà, vaäy oâng haõy trôû laïi töø bieät toân thaân roài haõy toøng quaân” … cho ñeán

caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeán xem chænh trang quaân, phaïm Ba-daät-ñeå- ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Chænh trang quaân laø chænh ñoán quaân nghi tröôùc khi ra traän nhö maëc aùo giaùp, ñoäi muõ truï… boán binh laø ñoäi quaân thöù nhaát chæ toaøn voi goïi laø Töôïng quaân, ñoäi quaân thöù hai kieâm duøng ngöïa goïi laø Maõ quaân, ñoäi quaân thöù ba kieâm duøng xe goïi laø Xa quaân, ñoäi quaân thöù tö kieâm ñi boä goïi laø Boä quaân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni xem chænh trang quaân phaïm Ñoïa, neâu Bí-soâ ni treân ñöôøng khaát thöïc gaëp quaân binh ñi ñeán, hoaëc chuøa gaàn ñaïi loä, hoaëc quaân ñoäi vaøo trong chuøa, hoaëc ñöôïc vua, phu nhaân, vöông töû, ñaïi thaàn… thænh môøi duø thaáy quaân binh cuõng khoâng phaïm, khi thaáy quaânbinh khoâng ñöôïc pheâ bình toát xaáu hay dôû, hoaëc moät trong taùm naïn duyeân hieän tieàn duø thaáy quaân binh cuõng khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Boán:
Xem quaân hai giôùi, ñaùnh, doïa,
Che giaáu toäi, ñeán tuïc gia,
Ñoát löûa, gôûi duïc, hai ñeâm,
Noùi duïc khoâng phaûi chöôùng ngaïi.
Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Moát: NGUÛ TRONG QUAÂN TRAÄN QUAÙ HAI ÑEÂM Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù vua Thaéng-quang thaân chinh ra ñeán bieân thaønh deïp phaûn loaïn nhöng vaãn khoâng haøng phuïc ñöôïc, ñaïi thaàn taâu vua: “Tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc coù ñaïi phöôùc löïc, neáu tröôûng giaû ñeán ñaây coù theå khieán cho giaëc quy haøng”, vua lieàn saéc chæ trieäu tröôûng giaû ñeán trong quaân, tuy ôû trong quaân nhöng tröôûng giaû laïi nhôù ñeán Phaät vaø Thaùnh chuùng. Vua lieàn saéc thö baïch vôùi Taêng chuùng, Luïc chuùng laáy theû baèng loøng ñi ñeán trong quaân traän, ñeán nôi laïi gioáng nhö tröôùc pheâ bình chæ trích boán binh, khieán cho boán binh maát heát tinh thaàn chieán ñaáu… cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coù nhaân duyeân ñeán trong quaân traän chæ ñöôïc ôû laïi chöøng hai ñeâm, neáu quaù hai ñeâm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.”

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 212

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni ôû laïi trong quaân traän quaù hai ñeâm phaïm Ñoïa, neáu vua… thænh môøi ôû laïi, hoaëc coù taùm naïn duyeân phaûi ôû laïi quaù hai ñeâm thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Hai: NHIEÃU LOAÏN QUAÂN BINH Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng ôû trong quaân traän aån nuùp mai phuïc ôû trong röøng ñoàng loaït heùt leân ñeå khuûng boá vaø nhieãu loaïn quaân binh… cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong quaân traän hai ñeâm maø xem chænh tranh quaân ñoäi, xem baøy binh boá traän thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Baøy binh boá traän: baøy binh coù boán loaïi: Sö töû kyø binh, Ñaïi ngöu kyø binh, Kình ngö kyø binh vaø Kim suùy ñieåu kyø binh; boá traän coù boán loaïi: Soùc nhaãn theá traän, Xa vieân theá traän, Baùn nguyeät theá traän vaø Baèng döïc theá traän. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ôû laïi hai ñeâm trong quaân traän xem boán loaïi binh chuûng, khi chöa maëc giaùp truï caàm binh khí thì phaïm AÙc-taùc, khi chænh trang quaân binh xong thì phaïm Ñoïa. Neáu nhaø vua… thænh ôû laïi vaø taùm naïn duyeân xaûy ñeán thì khoâng phaïm nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Ba: ÑAÙNH BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc- kieàn-lieân ñoä cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia, khi cuï thoï du haønh trong nhaân gian coù daëên baûo hoï nöông ôû trong Taêng, hoï lieàn y chæ OÂ-ñaø-di, OÂ- ñaø-di baûo hoï laøm vieäc naøy vieäc noï thì hoï khoâng chòu laøm neân OÂ-ñaø-di töùc giaän ñaùnh moät ngöôøi nhöng caû möôøi baûy ngöôøi ñeàu ñoàng loaït lôùn tieáng keâu khoùc… cho ñeân caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì saân giaän khoâng vui maø ñaùnh Bí-soâ ni khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bí-soâ ni khaùc laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy ñaõ thoï vieân cuï. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni duøng noäi thaân phaàn hay duøng vaät ngoaøi thaân hoaëc kieâm duøng caû hai ñeàu phaïm Ñoïa. Noäi thaân phaàn laø Bí-soâ ni do saân giaän duøng moät ngoùn tay ñaùnh Bí-soâ ni thì phaïm moät toäi Ñoïa, cho ñeán naêm

ngoùn tay thì naêm toäi Ñoïa, cuù naém tay, caùnh tay, vai, ñaàu goái… ñeàu phaïm Ñoïa. Duøng vaät ngoaøi thaân laø Bí-soâ ni do saân giaän duøng coû caây, cung teân hay caùc loaïi khí cuï ñaùnh hay töø xa neùm tôùi tuøy truùng moät choã naøo treân thaân ngöôøi kia ñeàu phaïm Ñoïa. Kieâm duøng caû hai laø Bí-soâ ni tay caàm dao, gaäy… ñaùnh tuøy truùng moät nôi naøo treân thaân ngöôøi kia ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu vì muoán ngöôøi kia sôï hoaëc vì thaønh töïu chuù thuaät ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Boán: GIÔ TAY DOÏA ÑAÙNH Duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ñaø-di giô tay doïa ñaùnh moät ngöôøi trong möôøi baûy ngöôøi nhöng caû möôøi baûy ngöôøi ñeàu ñoàng loaït lôùn tieáng keâu khoùc… Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì saân giaän khoâng vui, giô tay doïa ñaùnh Bí-soâ ni khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích töø ngöõ vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Laêm: CHE GIAÁU TOÄI NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Nan-ñaø coù moät ñeä töû thaân giaùo teân laø Ñaït-ma thöôøng oâm loøng hoå theïn, öa thích trì giôùi haïnh, thöôøng töï truy hoái.

Moät hoâm Ñaït-ma baïch thaày: “Nay con muoán ñeán choã yeân tónh ñeå tu taäp theo yù mình”, Nan-ñaø noùi: “Con neân caån thaän”, OÂ-ba-Nan-ñaø nghe hai thaày troø noùi nhö vaäy lieàn baûo Ñaït- ma: “Thaày haõy caàm toïa cuï cuûa toâi, toâi cuøng ñi vôùi thaày”, Ñaït-ma noùi: “Thaày cuõng ñeán trong röøng vaéng ñeå tónh löï hay sao?”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Thaày noùi taâm ta taùn loaïn khoâng theå tónh löï ñöôïc hay sao?”, Ñaït- ma lieàn caàm toïa cuï cuûa OÂ-ba-Nan-ñaø ñeán trong röøng vaéng ñeå beân moät goác caây … cho ñeán caâu OÂ-ba-Nan-ñaø khôûi taâm duïc nhieãm naém caùnh tay vaø oâm ngöôøi nöõ hoân, sau ñoù ñeán choã Ñaït-ma hoûi coù thaáy gì khoâng, Ñaït- ma noùi: “Caùc vieäc khaùc ñeàu thaáy, chæ tröø giao hoäi”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Cuï thoï coù bieát cuõng ñöøng noùi vôùi ai”, Ñaït-ma noùi: “Cho ñeán khi chöa gaëp Bí-soâ thieän thì toâi hoaøn toaøn khoâng noùi”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Thaân giaùo sö cuûa thaày laøm nhöõng vieäc xaáu xa, toâi ñeàu che daáu, thaày thaáy loãi cuûa toâi maø laïi khoâng che daáu hay sao?”, Ñaït-ma noùi: “Bieát ngöôøi khaùc coù thoâ aùc maø che daáu cho nhau, toâi seõ baïch caùc Bí-soâ”. Noùi roài lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “… Nay cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 214

Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Bí-soâ ni khaùc coù toäi thoâ aùc maø che daáu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca .” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Toäi thoâ aùc coù hai: Toäi Tha-thaéng vaø toäi Chuùng giaùo, trong hoïc xöù cuûa ni laø chæ cho toäi Chuùng giaùo (Taêng-taøn). Töôùng phaïm laø khôûi taâm che giaáu toäi Thoâ thì phaïm Ñoïa, neáu laø toäi Ñoïa thì che giaáu cho ñeán khi maët trôøi chöa moïc thì phaïm AÙc-taùc, neáu sôï ngöôøi khaùc haïi ñeán phaïm haïnh hay maïng naïn phaûi che giaáu thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Saùu: RUÛ CUØNG ÑEÁN TUÏC GIA MAØ KHOÂNG CHO AÊN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø noùi vôùi Nan-ñaø: “Ñaïi ñöùc neân bieát, ñeä töû cuûa thaày laø Ñaït-ma coù hieàm khích vôùi toâi, muoán vaïch baøy toäi loãi cuûa toâi, toâi muoán laøm vieäc baát lôïi cho Ñaït-ma hoaëc khieán cho moät ngaøy nhòn ñoùi” … Cho ñeán caâu OÂ-ba-Nan- ñaø vaø Nan-ñaø ruû Ñaït-ma cuøng ñi ñeán moät tuïc gia thoï thænh thöïc nhöng cuoái cuøng laïi laøm cho Ñaït-ma khoâng ñöôïc aên.… Phaät do duyeân naøy quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi vôùi Bí-soâ ni khaùc raèng: Cuï thoï haõy cuøng toâi ñi ñeán nhaø theá tuïc, toâi seõ baûo hoï cuùng thöùc aên ngon. Bí-soâ ni kia nghe roài lieàn cuøng ñi nhöng cuoái cuøng laïi khoâng ñöôïc aên, coøn bò xua ñuoåi noùi raèng: Coâ haõy ñi ñi, toâi cuøng coâ noùi chuyeïân hay ngoài chung ñeàu khoâng vui, toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình vui hôn. Khi noùi lôøi naøy laø muoán cho Bí-soâ ni kia sanh phieàn naõo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Coâ haõy ñi ñi… laø lôøi xua ñuoåi, khôûi yù xuùc naõo muoán khieán cho ngöôøi kia

nhòn ñoùi, chæ do lyù do naøy khoâng vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá taâm khieán cho Bí-soâ ni khaùc nhòn ñoùi thì phaïm Ñoïa, neáu vì bònh thaày thuoác baûo nhòn aên, khoâng cho aên thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Baûy: ÑOÁT LÖÛA Duyeân khôûi ôû thaønh Vöông-xaù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù caùc thöông nhôn trong thaønh suy nghó: "Theá toân an cö xong muoán du haønh ñeán ñaâu, chuùng ta seõ ñi theo vaø chôû nhieàu phaåm vaät ñeå thöøa söï cuùng döôøng", nghó roài lieàn ñeán hoûi A Nan-ñaø... cho ñeán caâu A Nan-ñaø noùi: "Xem töôùng maïo thì bieát Theá toân seõ ñeán thaønh Vöông-xaù", thöông

chuû lieàn hoûi moãi ngaøy Theá toân ñi ñöôïc bao nhieâu daëm ñöôøng ñeå chuaån bò phaåm vaät cuùng döôøng ôû moãi chaën ñöôøng. Treân ñöôøng ñi A Nan-ñaø thöôøng ñi tröôùc khi ñeán moät ngaõ reõ: Moät beân laø con ñöôøng thaúng coù nhieàu sö töû hoå lang..., moät beân laø con ñöôøng quanh co nhöng an oån; A Nan-ñaø ñôïi baïch Phaät quyeát ñònh... cho ñeán caâu Nhö lai ñaõ xa lìa moïi sôï haõi töø laâu, sö töû hoå lang ñeàu khoâng theå laøm gì ñöôïc.... Phaät ñi theo con ñöôøng thaúng nguy hieåm ñeán moät thoân xoùm thì thaáy coù hai ñoàng töû ñang chôi giôõn ôû ñaàu thoân, möôøi moät caàm troáng, möôøi moät caàm cung; caû hai cuøng ñi tröôùc daãn ñöôøng cho Phaät. Luùc ñoù Phaät móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra haøo quang naêm saéc chieáu xuoáng hay chieáu leân, neáu chieáu xuoáng thì chieáu ñeán nguïc Voâ giaùn vaø caùc nguïc khaùc khieán cho chuùng sanh trong ñaây ñang bò ñoát noùng lieàn ñöôïc maùt meû, ñang bò laïnh coùng lieàn ñöôïc aám aùp. Hoï caûm thaáy an laïc lieàn suy nghó: "Ta vaø moïi ngöôøi töø caûnh khoå ñòa nguïc cheát ñi, ñöôïc sanh vaøo coõi khaùc chaêng?". Theá Toân sau khi laøm cho caùc höõu tình kia sanh tín taâm lieàn hieän nhieàu töôùng khaùc nöõa, thaáy nhöõng töôùng naøy hoï lieàn suy nghó: "Chuùng ta khoâng phaûi cheát ôû ñaây sanh veà coõi kia, maø laø do söùc oai thaàn cuûa Ñaïi thaùnh ñaõ khieán thaân taâm chuùng ta hieän ñöôïc an laïc". Ñaõ sinh tín kính thì coù theå dieät caùc khoå, ôû coõi nhôn thieân ñöôïc thoï thaân thaéng dieäu, thaønh chôn phaùp khí thaáy ñöôïc lyù chôn ñeá. Neáu haøo quang chieáu leân thì ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, trong haøo quang dieãn noùi caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ... vaø noùi keä: "Ngöôøi neân caàu xuaát ly, Sieâng tu lôøi Phaät daïy, Haøng phuïc quaân sanh töû, Nhö voi xoâ nhaø coû, ÔÛ trong phaùp luaät naøy, Neân tu khoâng phoùng daät, Khoâ ñöôïc bieån phieàn naõo, Döùt heát bôø meù khoå." Haøo quang naøy sau khi chieáu khaép ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi lieàn trôû veà choã Phaät, neáu Theá Toân noùi vieäc quaù khöù thì haøo quang trôû vaøo phía sau löng, neáu noùi vieäc vò lai thì haøo quang trôû vaøo phía tröôùc ngöïc, neáu noùi vieäc ñòa nguïc thì haøo quang trôû vaøo phía döôùi chaân, neáu noùi vieäc baøng sanh thì haøo quang trôû vaøo phía goùt chaân, neáu noùi vieäc ngaï quyû thì haøo quang trôû vaøo phía ngoùn

chaân, neáu noùi vieäc loaøi ngöôøi thì haøo quang trôû vaøo ñaàu goái, neáu vieäc cuûa Löïc luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay traùi, neáu noùi vieäc cuûa Chuyeån luaân vöông thì haøo

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 216

quang trôû vaøo loøng baøn tay phaûi, neáu noùi vieäc coõi trôøi thì haøo quang trôû vaøo roán, neáu noùi vieäc cuûa Thanh vaên thì haøo quang trôû vaøo mieäng, neáu noùi vieäc cuûa Ñoäc giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía giöõa hai chaân maøy, neáu noùi vieäc cuûa ñaïo quaû Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía treân ñaûnh ñaàu. Luùc ñoù aùnh saùng xoay quanh Phaät ba voøng roài vaøo töø ñaûnh, cuï thoï A Nan-ñaø lieàn baïch Phaät: “Theá toân Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø vui veû móm cöôøi”, lieàn noùi keä tuïng: “Theá toân lìa traïo cöû, kieâu maïn, Trong caùc höõu tình, Phaät baäc nhaát, Haøng phuïc phieãn naõo vaø caùc oaùn, Neáu khoâng duyeân côù khoâng móm cöôøi, Nhö lai töï chöùng chôn dieäu giaùc, Taát caû thính giaû ñeàu muoán nghe, Xin Maâu ni toái thaéng tuyeân döông, Giaûi toûa loøng nghi cuûa ñaïi chuùng”. Theá toân noùi: “Ñuùng vaäy, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc khoâng phaûi khoâng coù nhaân duyeân maø hieän móm cöôøi. Thaày coù thaáy hai ñoàng töû daãn ñöôøng hoài naõy khoâng, hai ñoàng töû naøy nhôø thieän caên naøy ôû ñôøi vò lai trong möôøi ba kieáp khoâng bò ñoïa trong ba ñöôøng aùc, thöôøng sanh trong coõi trôøi ngöôøi ôû thaân sau cuøng thaønh töïu ñaïo quaû voâ thöôïng chaùnh ñaúng boà ñeà voâ thöôïng, moät vò hieäu laø Nhö lai Phaùp coå aâm, moät vò hieäu laø Nhö lai Thí voâ uùy”. Theá toân noùi lôøi thoï kyù naøy roài tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán moät thoân xoùm ôû ven röøng ñeå nghæ qua ñeâm. Nhö lôøi Phaät daïy Bí-soâ duø ôû trong truù xöù hay ôû döôùi goác caây ñeàu theo thöù lôùp lôùn nhoû phaân chia choã nghæ, luùc ñoù luïc chuùng ñöôïc phaân chia ôû caïnh moät caây khoâ. Ban ñeâm bò laïnh böùc baùch Luïc chuùng lieàn duøng löûa ñoát caây khoâ ñeå söôûi aám, khoâng ngôø trong boäng caây laø choã ôû cuûa raén, raén bò khoùi xoâng neân boø leân nhaùnh caây roài buoâng mình xuoáng, Luïc chuùng thaáy roài lieàn lôùn tieáng keâu laø saép rôùt, caùc thöông nhôn nghe tieáng keâu lôùn naøy cho laø coù sö töû ñeán lieàn hoaûng sôï boû chaïy töù taùn. Theá toân lieàn hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo A Nan-ñaø: “Thaày haõy mau ñeán noùi vôùi caùc thöông nhôn, Nhö lai ôû choã naøo thì choã ñoù lìa sôï haõi veà sö töû, haõy neân quay trôû laïi chôù coù sôï haõi nöõa”. A Nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán thoâng baùo khieán caùc thöông nhôn yeân taâm quay trôû laïi choã cuõ, caùc Bí-soâ thaáy vieäc naøy roài ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, taïi sao Luïc chuùng keâu lôùn saép rôùt laïi khieán caùc thöông nhôn kinh sôï boû chaïy töù taùn, taïi sao Theá toân laïi nhôn vieäc naøy an uûi khieán hoï lìa

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 217

sôï haõi?". Phaät noùi: "Chaúng phaûi chæ ngaøy nay Luïc chuùng laøm cho caùc thöông nhôn hoaûng sôï maø töø thuôû xöa cuõng ñaõ töøng laøm cho hoï kinh sôï boû chaïy töù taùn, ta cuõng ñaõ an uûi khieán hoï lìa öu naõo. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù saùu con thoû keát baïn nöông ôû beân nhau caïnh moät ao nöôùc trong röøng caây traùi Taàn loa, luùc ñoù traùi Taàn loa chín ruïng xuoáng ao nöôùc phaùt ra tieáng, saùu con thoû naøy vöøa nghe tieáng traùi ruïng naøy do thaân hình nhoû beù nhu nhöôïc neân kinh sôï boû chaïy töù taùn. Luùc ñoù con daõ can thaáy thoû boû chaïy lieàn hoûi nguyeân do, thoû noùi: "Toâi nghe trong ao nöôùc coù tieáng ñoäng laï, sôï coù maõnh thuù ñeán haïi neân boû chaïy", daõ can nghe roài cuõng boû chaïy theo, cöù nhö theá lan ra khaép caùc caàm thuù trong röøng vöøa nghe noùi cuõng ñeàu boû chaïy theo. Caùch ñoù khoâng xa coù moät sö töû chuùa ôû trong hang nuùi thaáy caùc loaøi thuù boû chaïy töù taùn nhö theá lieàn noùi: "Caùc ngöôi ñeàu coù moùng beùn, raêng nhoïn vaø coù söùc maïnh, taïi sao phaûi hoaûng sôï boû chaïy nhö theá?", taát caû ñeàu noùi nhö lôøi thoû ñaõ noùi ôû treân, sö töû hoûi: "Caùc ngöôi nghe tieáng ñaùng sôï ñoù töø ñaâu", taát caû ñeàu ñaùp laø khoâng bieát töø ñaâu, sö töû noùi: "Neáu chöa bieát goác ngoïn thì ñöøng chaïy nöõa, ñeå ta xem xeùt kyõ tieáng ñaùng sôï ñoù laø tieáng gì, phaùt ra töø ñaâu", noùi roài lieàn hoûi coïp, coïp noùi laø nghe ñöôïc töø con baùo, nhö theá laàn löôït hoûi ñeán con thoû, thoû noùi laø chính tai nghe ñöôïc tieáng ñoäng laï ñoù töø trong ao nöôùc, sö töû lieàn daãn caùc loaøi thuù ñeán beân ao nöôùc, taïm ñöùng choác laùt lieàn nghe tieáng traùi Taàn loa chín ruïng xuoáng ao phaùt ra, sö töû noùi: "Ñaây laø tieáng cuûa loaïi caây traùi aên ñöôïc ruïng xuoáng ao, khoâng gì phaûi sôï haõi". Luùc ñoù trong hö khoâng chö thieân noùi keä: "Khoâng neân nghe ngöôøi noùi lieàn tin, Phaûi ñích thaân xem xeùt töôøng taän, Ñöøng nhö traùi caây rôùt trong ao, Khieán thuù trong röøng ñeàu hoaûng chaïy". Naøy caùc Bí-soâ, sö töû chuùa thuôû xöa chính laø thaân ta, saùu con thoû chính laø Luïc chuùng, xöa kia ñaõ laøm cho caùc loaøi thuù hoaûng sôï, ta cuõng ñaõ an uûi khieán hoï lìa sôï haõi; ngaøy nay laïi laøm cho caùc thöông nhôn hoaûng sôï, ta cuõng an uûi khieán hoï yeân taâm". Sau ñoù Theá toân tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ngoài beân ñoáng löûa, moãi ngöôøi caàm caây cuûi ñang chaùy ñuøa giöõn veõ hình troøn..., ngoaïi ñaïo troâng thaáy ñeàu cheâ traùch raèng: "Sa moân Thích töû caàm khuùc cuûi ñang chaùy ñuøa giöõn coù khaùc gì ñoàng töû, taïi sao caùc ngöôøi laïi giaûm phaàn chi duïng cuûa vôï con cuùng cho nhöõng ngöôøi troïc ñaàu naøy". Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ

ni töï ñoát löûa, baûo ngöôøi khaùc ñoát löûa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Theá toân cheá hoïc xöù naøy roài caùc Bí-soâ khoâng daùm ñoát nhang ñeøn cuùng döôøng ôû trong thaùp cuõng khoâng thöøa söï caùc Thaân giaùo sö, Quyõ phaïm sö trong vieäc naáu nöôùc, xoâng baùt, nhuoäm y..., Theá toân bieát nhöng vaãn hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu ngöôøi caàn duøng löûa, khi duøng caån thaän giöõ gìn thì khoâng phaïm. Khi duøng löûa neân khôûi nghó raèng ta duøng löûa ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät, hoaëc thöøa söï hai thaày

hoaëc vì mình vaø caùc ñoàng phaïm haïnh caàn duøng löûa ñeå laøm vieäc naøy vieäc kia, thì khoâng phaïm”.... cho ñeán vì caùc bònh duyeân khaùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng bònh maø vì mình ñoát löûa hoaëc baûo ngöôøi ñoát löûa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni duøng cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn vôùi nhau veõ thaønh hình troøn... ñeàu phaïm Ñoïa. Khi Bí-soâ ni ñoát löûa neân khôûi nghó caån thaän ñeà phoøng, neáu khoâng khôûi nghó maø voäi ñoát löûa thì phaïm Ñoïa, taét löûa cuõng phaïm ñoïa. Neáu Bí-soâ ni caàm cuûi ñang chaùy böôi löûa trong tro roài ñem löûa aáy duøng naáu thöùc aên, ñoát ñeøn... ñeàu phaïm AÙc-taùc; neáu neáu boû moùng tay... phun nöôùc mieáng vaøo löûa cuõng phaïm AÙc-taùc; neáu khi duøng löûa coù khôûi nghó caån thaän ñeà phoøng thì khoâng phaïm.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.